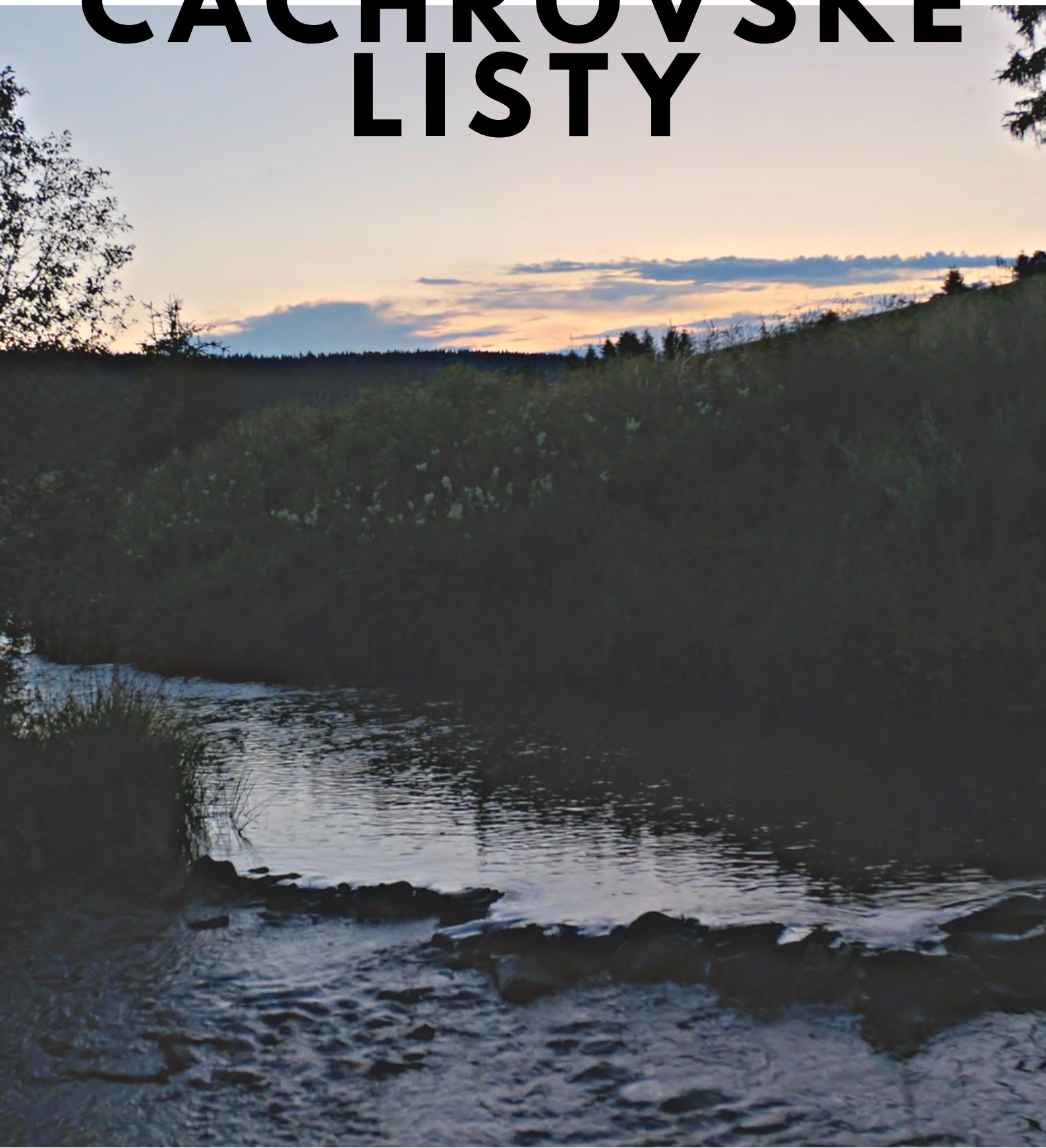

ŘÍJEN 2023 • ČÍSLO 3 • VYDÁVÁ MĚSTYS ČACHROV

ČACHROVSKÉ LISTY

Vážení spoluobčané,

léto uběhlo jako voda a pomalu nám nastává podzim, jedno z nejhezčích ročních období, plný úžasných barev, které dokáže vytvořit jen příroda. Věřím, že jste si všichni užili sluníčka, dovolených a prázdnin a odpočinuli si.

Nadále probíhá akce Úprava vodojemu a vodovod Bradné, která se pomalu chýlí ke zdárnému konci. Doufám, že drobná omezení a částečné uzavírky s touto akcí spojené, nepůsobily příliš velké komplikace. Rád bych zde upozornil na jedno významné životní jubileum – počátkem září se dožila 100 let naše občanka paní Emilie Hlomová. K tomuto krásnému věku jí srdečně blahopřeji. Jsem rád, že mohu na tomto místě vyzdvihnout další velký úspěch naší občanky Julie Kubátové. Na mistrovství České republiky v atletice, které se konalo ve dnech 29. a 30. 7. 2023 v Táboře, obsadila v běhu na 800 m krásné 6. místo. K tomuto výsledku jí moc gratuluji.

Jako každý rok na podzim, i letos se uskuteční svoz objemného a nebezpečného odpadu, tentokrát to bude v sobotu 4. listopadu, takže si toto datum označte v kalendáři. Samozřejmě o tomto budou občané v předstihu informováni mobilním rozhlasem a tímto bych chtěl apelovat na ty, kdo se v něm ještě nezaregistrovali, aby tak učinili, aby jim tyto a podobné informace již příště neunikly.

Přeji všem krásný podzim.

Váš starosta Josef Bejvl

ZPRÁVA KULTURNÍHO VÝBORU A REDAKČNÍ RADY

Milí čtenáři,

v novém čísle Čachrovských listů si můžete přečíst rozhovor s farmářem a zastupitelem Václavem Denkem a zamyšlení nad budoucností českých vesnic. Při příležitosti nového školního roku a výročí školy uvádíme příspěvek od Mgr. Markéty Kotěšovcové, ředitelky školy, a vzpomínku na čachrovskou školu od Mgr. Stanislavy Gollové. 28. září slavíme Den české státnosti a hlavní pouť v Čachrově, a tak si připomeneme odkaz sv. Václava a náš kostel.

A nyní v krátkosti akce, které jsme v minulém čtvrtletí uspořádali: v červnu se uskutečnilo Literární odpoledne s autory poezie a prózy. Bylo neformální a přátelské a mimo autorského čtení plzeňských spisovatelů jsme se leccos dozvěděli o procesu jejich tvorby: co je inspiruje, kdy, jak a proč píše. V červenci přijel spisovatel Karel Fořt. Na přednášku s názvem Temná Pohádka přišlo nečekané množství posluchačů. Na farní zahradě proběhl 12. srpna FARA FEST. Propojil organizátory - kulturní výbor se spolkem Komunita Čachrov a také místa - Čachrov - Plzeň - Praha - Paříž. Hudebníky dělila celá jedna generace, ale spojovala je hudba. Umělecké obory hudba a divadlo se proluly s cvičením jógy a večerem zazněly různorodé hudební žánry. Energií nabitá hudba, inovativní přístupy a improvizace, skvělá atmosféra, spousta milých lidí, dobré pivo a vynikající guláš (všem děkujeme!). Doufáme, že se FARA FEST uskuteční i příští rok, že budeme v úsilí zvát k nám do vsi

umělce místní i z daleka pokračovat a že se zase najdou dobří lidé, kteří dobrovolně pomohou akci společnými silami zorganizovat. Víme, že různorodá kulturní nabídka je důležitá z hlediska kvality života a může tak pomoci přesvědčit ty, kteří uvažují o změně svého bydliště. Jsme rádi, že městys i Plzeňský kraj akci podpořily a děkujeme i farnosti za to, že zvelebila farní zahradu. Společně jsme tak objevili místo, které je krásné, dobře situované a pro akce podobného typu velmi vhodné.

V září k nám zavítal příznivec Čachrova, historik Jan Jiráček, s přednáškou o dramatických událostech roku 1938 v Čachrově. Zúčastnilo se přes 40 posluchačů a dozvěděli jsme se neskutečné množství informací o tom, co předcházelo zabrání pohraničí, o mobilizaci a následných událostech. V listopadu začneme nový cyklus veřejných debat, jejichž smyslem je propojit aktéry a občany sousedních pošumavských obcí a dát prostor veřejnosti dozvědět se více o tématech jako bydlení, pracovní příležitosti, možnosti trávení volného času apod. Začínáme moderovanou debatou starostů Čachrova, Strážova a Běšin, dále budou následovat další tématická setkání. Jako kulturní výbor vítáme návrhy ze strany občanů na to, co, kdy a kde uspořádat, jsme otevření i zpětné vazbě na akce, které už proběhly.

Dobrý skutek

V minulém čísle jsme otevřeli rubriku Dobrý skutek.

O nominaci jsme na poprvé rozhodli sami, ale napadlo nás, že by bylo lepší, kdybyste oceňované navrhovali vy, čtenáři. Důvod je jednoduchý. Nemůžeme vědět o všem, co se děje, ani neznáme všechny dobré lidi, co jich tu je. Pište tipy na cachrovske.listy@gmail.com.

KULTURNÍ PROGRAM

říjen - prosinec

7. 10. 2023, 17.00 PhDr. Karel Řeháček Ph.D.: Česko-německé vztahy v minulosti, škola Čachrov, pořádá kulturní výbor

4. 11. 2023, 17.30 Lampionový průvod, pořádá SDH Čachrov

25. 11. 2023, 18.00 Veřejná debata starostů*ek šumavských obcí (Josef Bejvl, Čachrov; Ing. Josef Rousek, Strážov; Pavlína Langmayerová, Běšiny), škola Čachrov, pořádá kulturní výbor

2. 12. 2023, 17.00 Rozsvícení vánočního stromku u hasičské zbrojnice, pořádá SDH Čachrov

16. 12. 2023, 15.00 Lubomír Mechel: Austrálie a Papua-New Guinea aneb třiapadesát let v Austrálii, škola Čachrov, pořádá kulturní výbor

Galerie Nad údolím nabízí k výpůjčce na 4. čtvrtletí tyto tituly:

Adam Gebrian: Sedm měsíců v Raleigh, New Yorku a Chicagu

Pierre La Mure: Moulin Rouge

Erlend Loe: Doppler

Václav Fiala: Sochy

Gerhard W. Menzel: Šprýmař Pieter (o malíři Bruegelovi st.)

Veronika Rubínková: Samota Christlhof (příběhy ze samoty Pohádka a z Čachrova)

Kontakt: osobně v Galerii Nad údolím Čachrov č. p. 4 anebo přes E – mail: cachrovske.listy@gmail.com

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZASTUPITELSTVA

Od vydání červencového čísla Čachrovských listů se konala 2 zasedání zastupitelstva, na kterých bylo schváleno:

-Celoroční hospodaření městyse a Závěrečný účet městyse za rok 2022 včetně Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření ÚSC Čachrov za rok 2022 bez výhrad

-Účetní závěrka a Inventarizační zpráva městyse za rok 2022

-Prohlášení o převzetí závazků v souvislosti s bezúplatným převodem pozemku p.č. 1475 a části pozemku p.č. 18/3 (nově 18/14) – vše v k.ú. Javorná na Šumavě

-zhotovitel akce „Oprava MK na návsi v Bradném“ – firma Silnice Klatovy, a.s. za cenu 947 875,40 Kč bez DPH

-zhotovitel akce „Podpora infrastruktury v městysu Čachrov“ – firma Silnice Klatovy, a.s. za cenu 4 341 841,26 Kč bez DPH

-použití rezervního fondu ZŠ a MŠ Čachrov k pokrytí záporného hospodářského výsledku roku 2021 ve výši 40 361,03 Kč

-prodej pozemku p.č. 1431 v k.ú. Javorná na Šumavě o výměře 539 m² V. Maršálkovi za cenu 50,- Kč/m²

-záměr prodeje části pozemku p.č. 186/1 v k.ú. Bradné

-poskytnutí příspěvku na provoz Římskokatolické farnosti Čachrov na rok 2023 ve výši 70 000,- Kč

-uzavření veřejnoprávní smlouvy s Římskokatolickou farností Čachrov na částku 70 000,- Kč a pověření starosty podpisem této smlouvy

-poskytnutí příspěvku V. Maršálkovi na akci „Zkoušky výkonnosti 3-letých chladnokrevných klisen a Svod 3-letých klisen ve výši 10 000,- Kč

-uzavření veřejnoprávní smlouvy s V. Maršálkem na částku 10 000,- Kč a pověření starosty podpisem této smlouvy

-přijetí finanční dotace z rozpočtu Plzeňského kraje ve výši 18 195,- Kč z dotačního titulu „Příspěvek na vybavení a opravy neinvestiční povahy“

-přijetí finanční dotace z rozpočtu Plzeňského kraje ve výši 300 000,- Kč z dotačního titulu „PSOV PK 2023 – projekty obcí“

-rozpočtové opatření č. 4/2023 dle přílohy

-dodavatel nákladního automobilu nosiče kontejnerů – firma Volvo Group Czech Republic s.r.o. za cenu 1 889 900,- Kč bez DPH

-souhlas se zvýšením základního kapitálu společnosti Pošumavská odpadová s.r.o. o částku 4 920,- Kč na novou celkovou výši 2 350 070,- Kč

-souhlas s tím, že se městy Čachrov vzdává svého přednostního práva k účasti na zvýšení základního kapitálu

-souhlas s tím, že závazek k novému vkladu převezme obec Čimice, ve výši odpovídající počtu obyvatel dané obce násobeno 30,- Kč

-nové znění společenské smlouvy společnosti Pošumavská odpadová, s.r.o.

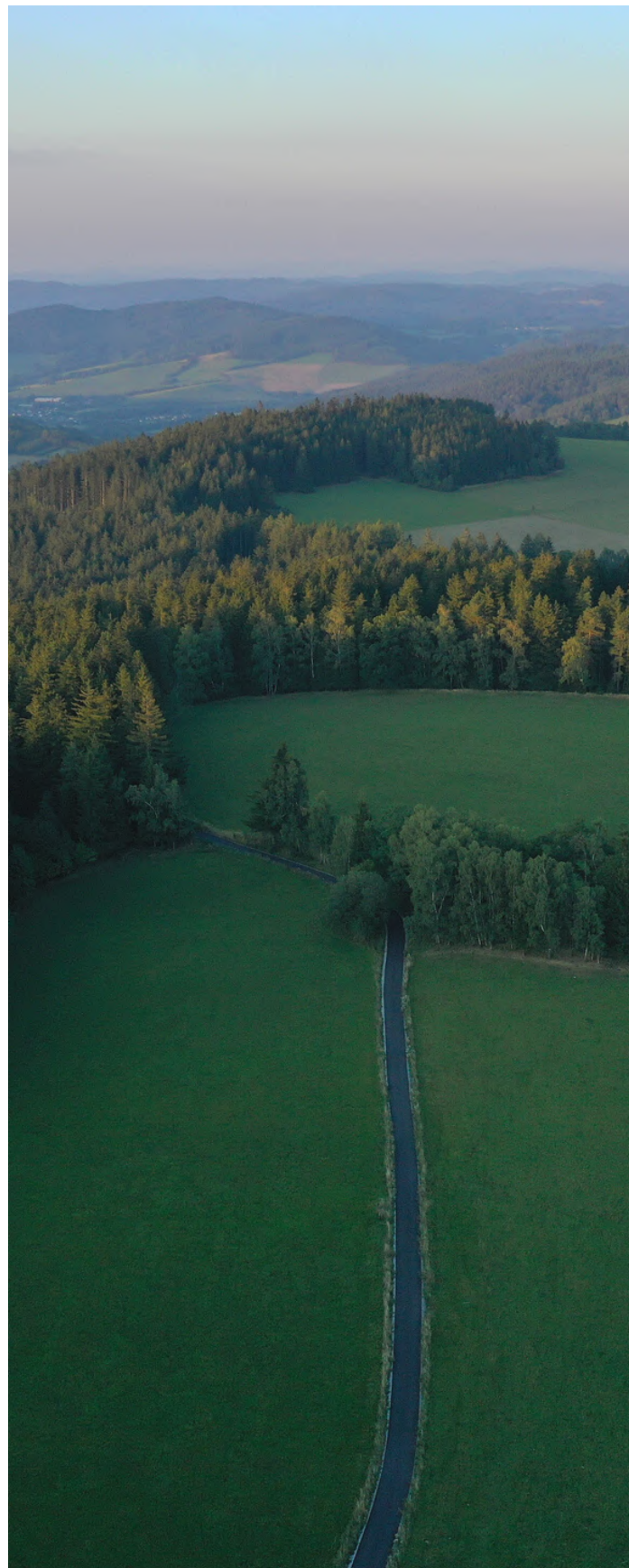
-smlouva č. 1220900003 o poskytnutí podpory ze SFŽP ČR na částku 4 647 135,23 Kč

-rozpočtové opatření č. 5/2023 dle přílohy

Zastupitelstvo neschválilo:

-poskytnutí příspěvku Městu Klatovy na činnost terénního spolku Ulice Plzeň

- koupi objektu čp. 7 v Čachrově

"LIDSKÝ FAKTOR VELKÁ TECHNIKA NENAHRADÍ"

ROZHOVOR S VÁCLAVEM DENKEM, ZÁSTUPITELEM MĚSTYSE ČACHROV

Jak jste se k zemědělství dostal? Podělte se o příběh Vašeho hospodaření.

Můj táta pochází z chalupy tady v Chřepicích, ten se tady přímo narodil. K zemědělství jsem se dostával postupně už od malička, tátovi jsem tu pomáhal už od jedenácti let. Potom mě směřovala i škola, vyučil jsem se opravářem zemědělských strojů s maturitou na učilišti v Sušici. Táta původně podědil jen základní zemědělskou usedlost a pár hektarů tomu, nebylo tady všechno to, co vidíte dnes. Všechno ostatní jsme nakoupili a začali budovat postupem času od roku 1993, co se postavila první stáj, až po současnost. Jediná stáj, ve které teď sedíme, se dělala prostřednictvím firmy, jinak jsme všechno postavili svépomocí, případně s nějakým řemeslníkem. V roce 2015, kdy já už jsem souběžně hospodařil na části naší půdy, mi táta farmu předal a od té doby se starám o všechny naše pozemky. Nic jiného bych dělat asi nemohl, ta práce mě baví a myslím si, že ji dělám dobře.

Mohl byste shrnout, jak velké je Vaše hospodářství, o co se tu vlastně staráte?

V současné době farma čítá asi 360 - 370 hektarů, 110 kusů základního stádia, to znamená 110 kusů matek a celé stádo i s malým skotem, telaty, plemennými a dokrmovými býky, čítá asi 280 kusů. Věnujeme se z největší části živočišné výrobě, rostlinnou děláme okrajově, jako stelivovou základnu na zimu. Krmíme jenom to, co vyprodukujeme tady na loukách v bio kvalitě bez jakékoli chemie. Snažíme se vše dělat v souladu s přírodou, protože je to pro nás v téhle oblasti ekonomicky přínosné a zároveň ta oblast tady k tomu byla předurčena. Není možné zde dělat konvenční, intenzivní hospodaření, protože jsme někde v 850

metrech nad mořem.

Co na té práci máte rád a co je na ní nejtěžší? Máte citový vztah ke krajině a zvířatům?

Baví mě hlavně to, že ta práce je různorodá, že se dělá venku v přírodě a to mě naplňuje. Citový vztah ke krajině a zvířatům mám velký, bez toho to nejde dělat. Snažím se za zvířaty chodit, dávat jim sůl, aby chodila ona za mnou, zvykla si na mě. Někakým způsobem ta komunikace musí fungovat, bez toho to nejde. Jak vždycky říkal můj táta: „s dobyt看kem musíš mluvit, když s ním nemluvíš, tak neporoste.“ A je to tak. Hodit krmení a odejít prostě nejde, protože ten dobytek potom na člověka není zvyklý a je problém s jakoukoliv manipulací s ním.

Máte krávy pojmenované?

Ne všechny, ale některé ano. Mám tady třeba krávu Milušku, protože můj zaměstnanec je Milouš a ona si na něj zvykla, je hodná, on si jí ochočil, tak jí říkáme Miluška. Pak tady je Šárka, je tady Cikánka... Většinou se jména dávají podle barvy. Měli jsme Malinu, Terezu, Hnědku... těch jmen je spousta. Plemenné býky mám pojmenované všechny, těch mám v současné době šest. Je tady třeba Homér, Dominik, pak tady mám Istru, Feronu...

Jak Vaše podnikání v zemědělství funguje, kam jdou Vaše produkty?

Funguje to tak, že přes českého obchodníka prodávám dobytek do Německa buď přímo vykrmený na jatka nebo tzv. zástav. To znamená, že část stáda dokrmím do stádia, kdy je odstaveno od matek a prodají se ve váze cca 250-300 kg obchodníkovi, který je prodá dál do zahraničí, většinou Slovinsko, Chorvatsko, Řecko,

Turecko, kde se dokrmí do finální váhy a pak se tam poráží na místě. Je to dost nešťastné, ale bohužel takhle ten obchod funguje a nejde to dělat jinak. Tady sice fungují výkrmny po České republice, ale ty, paradoxně, i když by ten převoz byl pár kilometrů, nedokážou dát takovou cenu, jako ty zahraniční. Řekl bych, že čím dál ten dobytek jede, tím vyšší nabídnou cenu, což je paradox. Většinou se to vozí třeba do Hamburku a pak lodí do Turecka. Ta loď pojme kapacitu nějakých 25 - 30 tisíc kusů. Nejlepší by samozřejmě bylo všechno finalizovat na farmě, že bych vykrmil, porazil nebo nechal si porazit na jatkách a tady to maso rozboursal a prodal přímo z farmy.

Co Vám v tom brání?

Musel bych mít zázemí a dalšího člověka, ale v malém množství těžko zaměstnám někoho na plný úvazek. A další věc je, že naše oblast není úplně zalidněná, je trošku odstřižená od civilizace. Samozřejmě pár zákazníků by se asi našlo, ale byl bych schopný takhle prodat třeba 15 % kusů ročně, nevyplatilo by se to a časově by to bylo hodně náročné. Byl bych tu na 100 % uvázaný, protože bych musel vyhovět zákazníkovi a být tady, když on si chce pro to maso přijet. Finanční náročnost vybudovat takový provoz je velká, nějaká dotace na to sice je, ale ve většině případů jsou podporováni mladí začínající farmáři a já už do této kategorie nespadám.

Pomáhá Vám nějak stát? Existuje nějaký dotační program, ze kterého čerpáte?

Dotace pobíráme, každý rok jsou nějaké plošné na to, že obhospodařujeme zemědělskou půdu. Dostávali jsme dotace ještě do loňského roku i na zlepšení prostředí ve stájích, na ošetření, nicméně teď to seškrtnali a řekl bych, že ty podpory jsou čím dál tím nižší. Stát nebo možná celkově Evropa se snaží ušetřit. Bez dotací by ale zemědělství vůbec dělat nešlo. Pokud by dotace nebyla a ocenila by se adekvátně ta finální produkce, tzn. prodej dobytka, byli bychom možná spokojenější, ale potom byste si v obchodě koupila maso za 700 Kč kilo.

Kolik vás hospodaří tady na čachrovsku? Jaké jsou vztahy mezi vámi, funguje nějaká spolupráce nebo občasná výpomoc?

Pro práci s dobytkem je lidský faktor nutný a potřebný opravdu denně, to ani velká a výkonná technika nenahradí. Ulehčí, ale nenahradí. Co se týče počtu lidí, tak si myslím, že dneska je tady úplné minimum. Dřív tu v zemědělství pracovala odhadem stovka lidí, dneska je nás tady dohromady kolem 30, co opravdu intenzivně pracují a obhospodařují celou tu rozlohu v několika lidech. Vždycky si vyjdeme vstříc, nepomáháme si nějak intenzivně, ale když někdo potřebuje, uteče dobytek nebo se něco stane, potřebuje půjčit stroj, protože se něco rozbije, tak si pomůžeme. Rivalita mezi námi žádná není, panovala tady v době, kdy ještě pozemky byly státní a každý je pro sebe chtěl získat, ale nikdy to nebylo za hranu běžných mezí. V současné době spolu vycházíme, nejsme konkurenti, protože nevyrábíme finální produkty, které bychom chtěli prodat na jednom trhu. Každý prodává tam, kde má uzavřené smluvní dohody a v podstatě ani nevíme, kdo kam dodává.

Jak si představujete budoucnost Vašeho podnikání? Budou hospodaření jednou přebírat Vaše děti?

Mám tři děti, tři kluky, dva z předchozího manželství, ti určitě hospodařit nebudou, protože se odstěhovali, bydlí v Plzni, i když sem často jezdí. Staršímu je 18, studuje gymnázium a mladšímu je 15, nastoupil na zdravotnickou školu a chce dělat záchranáře. Myslím si, že úplně se zemědělstvím nejsou spjatí a nevyrůstali tady. Pak mám ještě třetího, nejmenšího, tomu je 7 let a myslím si, že tam trošku naděje je. Doufám, že on by v tom pokračovat mohl, protože dělat to bez vidiny, že v tom bude někdo pokračovat, úplně nejde. Situace se mění každým rokem, dneska to může být špinavé, časově náročné povolání, ale za 5, 10, 15 let to může být něco, co nás bude nejen slušně živit, ale třeba pro výběr lepšího zaměstnání ani nebudou podmínky.

V posledním volebním období jste také naším zastupitelem. Máte nějaké téma, které Vás zajímá, nebo kvůli kterému jste do toho šel?

Zajímají mě všechna témata, vidím obec komplexně jako součást nějaké oblasti. Každá oblast je specifická, ta naše například malým počtem lidí. Pro někoho je to díky tomu možná zajímavé, ale co se týče zaměstnání a školství, je to tady dost komplikované. Škola funguje a věřím, že její systém je pro obec nastavený dobře, kdyby tento systém neměla, tak počtem žáků by absolutně nesplňovala potřebná čísla a musela by na ní obec doplácet. Nemyslím si, že čím menší počet dětí, tím lepší kvalita výuky. Řešíme to na každém zastupitelstvu, minule jsme na jednání měli rodiče z Kunkovic, kteří tu děti ve škole mají, a řekli, že jsou se systémem výuky spokojeni. Nevěřím tomu, že kdyby tady byl běžný systém výuky, že by sem všechny místní děti chodily. Například i ze Strážova jezdí děti do Janovic nebo do Klatov a není to dáno systémem výuky.

Další a jako největší problém vnímám pracovní příležitosti. Ty tady opravdu nejsou a jako zastupitelé to těžko dokážeme změnit. V lese by sice práce byla, ale firmy dávají práci úplně někomu cizímu, ne lidem ze spádové oblasti a možná, že by se tu lidé na práci v lese našli. Dřív to fungovalo tak, že ti, co pracují v lese, nejezdili nikam jinam a sem naopak nejezdili žádní cizí. Dneska se to řeší systémem výběrového řízení, zakázku dostane ten, kdo nabídne nejnižší cenu, takže proto tu práci pak nedostanou místní lidé.

No a potom jsou věci, co se týkají infrastruktury a to mě určitě zajímá, sice bydlím ve Strážově, ale trvalé bydliště mám tady a do budoucna tady chci bydlet. Chtěl jsem být prostě při tom, když se tady to místo tvoří a chci tomu být nápomocný tím, co můžu nabídnout.

Rozhovor zpracovala Jaroslava Tomanová ml.

NO FUTURE? JAKÁ JE BUDOUCNOST ČESKÝCH VESNIC?

V poslední době se hodně mluví o tom, že na vesnicích a menších městech ubývá obyvatel. Zkoumá se kvalita života v různých lokalitách republiky. Vytvářejí se mapy, kde zjistíte, jak je na tom vaše obec, zda v ní lidí ubývá nebo přibývá, a co lidem nabízí nebo naopak neposkytuje. Na toto téma se píší články, dělají demografické studie a natáčejí dokumenty. Jak se mění počet obyvatel v průběhu času a jaké jsou příčiny přesunů lidí, nad tím se zamýšlí Kateřina Mahdalová a Michal Škop. Od prvního sčítání lidu v roce 1869, ještě za Rakouska – Uherska, se český venkov znatelně vylidnil. Vesnice, které původně vznikaly z důvodu obhospodařování zemědělské půdy, ztrácejí na významu. Současné agrokoncerny pohlcují stále nové a nové hektary půdy, a automatizace snižuje počet lidí, kteří v zemědělství pracují. Jak píše Jiří Hlavenka, vyvíjejí se nové modely traktorů bez kabinky a sedadla pro řidiče, které fungují zcela autonomně. Vesnice, vzdálené od velkých měst, nenabízejí tedy lidem především práci, ale ani služby, lékařskou péči, kulturní vyžití pro dospělé a kroužky pro děti, dostatečnou dopravu do zaměstnání, někde ani školu, obchod a gastronomii. Chybí zařízení pro volný čas dětí a seniorů, tedy té části populace, která zůstává v místě a nikam nedojíždí, stejně jako zařízení typu domovů důchodců nebo startovacích bytů pro mladé. Z vesnic odcházejí mladí lidé, kteří nevěří, že by se profesně a osobnostně na venkově realizovali. Obce pak připomínají díry v ementalu, kde každý třetí dům není obydlený a slouží jen pro rekreační účely, což pro obec znamená spíše finanční zátěž. Nemůže čerpat příspěvek od státu, ale musí zajistit služby stejně jako trvale žijícím obyvatelům. Mnohé obce proto hledají lék na to, jak přilákat a udržet v místě lidi pro trvalé bydlení, zvláště mladé rodiny. Některé zasíťovávají pozemky na stavbu rodinných domů, některé zřizují obecní byty, staví domovy pro seniory, podporují komunitní centra. Nejsme vesnicí za hranicemi Prahy a dalších měst. Tam příměstské obce překotně populačně rostou a starostové z vylidňování venkova nemusejí mít strach. Naopak se brání nadměrnému rozrůstání obcí a přílivu lidí, pro které nemají vybudovanou dostatečnou infrastrukturu. Podle oficiální statistiky stavu obyvatel z 1. 1. 2020 bylo v městysu Čachrov 506 obyvatel, z toho 71 dětí ve věku 0 – 14 let, 326 lidí ve věku 15 – 64 let a 109 seniorů 65+, což je jedna pětina. Je reálné, že populace bude stárnout stejně jako v celé republice. Když se podíváme kolem sebe, kolik domů je tady rekreačních, kolik na prodej a v kolika bydlí senioři, napadne nás otázka, jak to tady bude vypadat za 20 let. Za Čachrovem je 23 nezasíťovaných parcel. Bude o ně ale zájem? Najdou se mladé rodiny, ochotné investovat do vlastního bydlení v místě, odkud budou všude dojíždět?

Vzdálenost kulturních, společenských a sportovních institucí, stejně jako mimoškolních aktivit pro děti, je příliš velká a hypotéky vysoké. Pokud se v Čachrově stává, tak to jsou novostavby k rekreačním účelům, ne pro trvalé bydlení. Na Javorné se z původního hotelu staly apartmány, kam lidé přijíždějí párkrát za rok a městysu nic nepřinesou.

Zdá se, že oblíbeným bydlením jsou tady obecní byty. Lidem nevádí jezdit za prací, když nemusejí investovat do vlastního bydlení. Kdyby Městys koupil bývalou hospodu U Chalupských, měl by hned několik nájemních bytů, nový obecní úřad, prostory pro SDH, pro spolky a volný čas, knihovnu a posilovnu nebo bowlingovou dráhu, malý bazén či vířivku. V atriu by vznikl bezpečný prostor s malým hřištěm pro děti a rodiče, s občerstvením vedle v restauraci, v létě letní kino. Lidé by se měli kde setkávat, nejen u hasičské zbrojnice. Komplex budov je rozsáhlý, není dostavěný a má stavební nedostatky. Opravovalo a dostavovalo by se postupně, podle toho, co je nejvíce potřeba. Když se tahle příležitost promarní (a je otázkou, kdo to koupí a za jakým účelem), nikdy už nebude šance pro pořízení tak všestranně využitelného objektu. Čachrov se bude stávat čím dál tím více rekreační obcí. Přitom je tady velký potenciál jak v půvabné krajině, tak v historických objektech, které by mohly mít stejnou nebo podobnou funkci jako dřív. Hospoda U Chalupských je jedna z nejstarších budov v Čachrově a mohla by plnit svoje původní poslání restaurace, bydlení a ubytování. I když její rekonstrukce není zdařilá a dokončená, má obrovskou výhodu: stojí na výjimečném místě v centru obce mezi kostelem, farou a tvrzí. Můžeme se spokojit se stavem věcí tak, jak jsou, a nebudeme nic chtít měnit.

Potom uvízneme ve slepé uličce, protože se obec nebude rozvíjet k prospěchu nás všech. Pokud na místo, kde žijeme, nebudeme sami hrdí, nebude to místo lákavé ani pro ostatní.

PaedDr. Zdeňka Hranáčová

Zdroj: Jiří Hlavenka: „Neodolatelná přitažlivost měst. A dá se s tím něco dělat?“

PROČ JE ŠKOLA DNES JINÁ, NEŽ BYLA ZA NAŠICH MLADÝCH LET?

Narodili jste se v minulém století a vnímáte, že ve školách je to dnes jiné, než to bylo, když jste tam chodili vy? Připouštíte, že i svět se za tu dobu výrazně změnil? Proměna pojetí výchovy a vzdělávání souvisí právě se změnami, které nám přinesl technologický a vědecký pokrok. Máme elektronická zařízení, která nám v mžiku poskytnou jakoukoliv informaci. Máme zobrazovací přístroje, které nám dodávají poznatky o člověku, o fungování jeho těla a mysli. Školu již není možné postavit na jednosměrném toku informací a dovedností od učitele směrem k žákům. I žáci, a to i ti nejmenší, vstupují do školy se zkušenostmi a dovednostmi, které někdy učitel nemá. Učitel nemůže předstírat, že ví všechno, že všemu rozumí a že má vždycky pravdu. Vzdělávání je

Vzdělávání je nutné přizpůsobit oběma stranám – učitelé mohou nabízet jen to know-how, které opravdu mají, a žákům je třeba předkládat to, co opravdu potřebují. Neurověda nám ukázala, jak funguje lidský mozek, za jakých podmínek se učí, v jakých situacích (strachu a ohrožení) reaguje pouze pudově a sebezáchovně a paměť tedy vypíná.

Nevnímejte tuto změnu jako degradaci vzdělávání. Berme ji prostě jako změnu, vývoj, který je nevyhnutelný. Bohužel jsme celosvětově státem, který nemá dobré výsledky vzdělávání svých žáků.

Naši žáci chodí ve své většině do školy velmi neradi. Prudce roste počet dětí, které potřebují už během docházky do základní školy psychologickou nebo psychiatrickou pomoc. I tyto faktory berme jako ukazatele, že ve vzdělávání (a potažmo celé společnosti) se něco děje (špatně). Žáci tráví ve škole v průběhu školního roku větší část dne než doma, navštěvují druhou školu v podobě základní umělecké školy, chodí na další kroužky. Ano, mnoho z nich je přetížených, unavených, nemají čas pro sebe, pro nicnedělání, které je pro jejich vývoj důležité (učí se vypořádat s nudou, hledají samy sebe). Sociální sítě jim nasazují vysokou laťku. Ukazují jim na životech několika úspěšných youtuberů a influencerů, kam to mohou dotáhnout. Děti musí pochopit, že tato kariéra nečeká na všechny.

Tyto faktory dnešního světa má a musí reflektovat dobrá škola. Jejím úkolem je poskytnout dětem bezpečné zázemí, kde jsou přijímány takové, jaké jsou. Žáci musí nazřít, že do školy chodí právě proto, aby na sobě pracovali. Pracovali ve škole, ne doma osamoceni s domácími úkoly, které často nedávají smysl ani jim ani rodičům. Děti se mají ve škole učit fungovat ve skupině, být součástí společenství, poznávat, že každý jsme jiný, že každý vkládáme do celku jiný kousek mozaiky. Že ona různost vlastně způsobí, že celek je víc než jen součet jednotlivých částí. Jeden se učí od druhého. Klíčové je pozitivní nastavení mysli vůči druhým, vůči učení, vůči celoživotnímu vzdělávání, bez kterého se neobejdeme už ani my, starší generace, natož pak dnešní děti a náctiletí. Nerespektovat ve škole rozdílnost znamená vytvářet zlomené osobnosti, které se snažily (a někdy to vzdaly) vtěsnat do průměrnosti nastavené učitelem nebo školou. Co pro některé bylo málo, je pro jiné moc.

Do velké míry tedy začalo platit „jaký ředitel, taková škola“. Společný rámcový vzdělávací program (RVP, např. pro předškolní nebo základní vzdělávání), který nahradil původní osnovy, sice stanovuje výstupy vzdělávání, ale konkrétní provedení plnění výstupů si určuje škola sama ve svém školním vzdělávacím programu (ŠVP). Učivo se stává více prostředníkem, nástrojem při získávání kompetencí, spíše než cílem vzdělávání. Kompetence jsou schopnosti, dovednosti a znalosti, které žáci mají získat, a které jim umožňují efektivně se učit a úspěšně fungovat v různých situacích. Školy se od sebe tedy mohou zásadně lišit ve výběru učiva a učebních materiálech, ve využívání technologií, ve způsobu hodnocení žáků (známkami, slovně nebo kombinací obojího), ve volbě metod a přístupů, v organizaci školního dne. Část hodin v rozvrzích si školy obsazují předměty podle svých preferencí, jde o tzv. disponibilní hodiny. Předměty lze slučovat do větších celků, na prvním stupni ZŠ je možné mít předmět pouze jeden. Není stanovena hodina, kdy má začínat a končit vyučování.

Vyučovací hodina trvá 45 minut pouze „obvykle“, lze učit i v jiných časových celcích. Dovednosti, které děti ve škole získávají, se začaly dělit na tvrdé (univerzálně platné znalosti) a měkké (komunikační a sociální dovednosti, sebezpoznání a práce s emocemi). Škola už není zdrojem informací, které lze mnohem rychleji a spolehlivěji získat odjinud (z internetu), ale místem setkávání, kde se rozvíjí zdravě sebevědomá a kriticky myslící osobnost každého jednotlivého žáka. Proto není možné mít představitelům státu za zlé, že od roku 2000 pracovali na nové koncepci vzdělávání v České republice. Začalo to Bílou knihou, pak přišly rámcové vzdělávací programy, teď se uvádí v život Strategie 2030+. Prostřednictvím televizního seriálu Jak se dělá dobrá škola, který právě v premiéře uvádí Česká televize, můžeme nahlédnout do deseti škol, které na proměnu světa reagovaly. Proměnily prostředí, změnily přístup k dětem i rodičům, používají jiné výukové metody. Věřím, že tento text přispěje k lepšímu porozumění toho, co se děje ve „vaší“ čachrovské škole. Naším cílem je plnit státem daný rámec tak, aby si děti osvojily dovednosti potřebné pro život ve společnosti, naučily se učit a pracovaly samy na sobě především proto, že jim to dává smysl. Přidanou hodnotou je, mohou-li se do školy těšit, a chápou, proč do ní chodí. Přijměte prosím pozvání nejen na blížící se oslavu 85. výročí otevření naší školní budovy, ale kdykoliv na návštěvu vyučování a dopoledních i odpoledních akcí.

Markéta Kotěšovcová, ředitelka ZŠ a MŠ Čachrov

byl pravopis nebo literatura, ale věnovala se dětem i dospělým ve svém volném čase. Nacvičovala s námi různá pásma a s čachrovskými ochotníky připravila krásnou divadelní hru „Lucerna“.

V čele školy stál pan ředitel Černý, který se později stal školním inspektorem. Jeho manželka vařila ve školní kuchyni. My, co jsme jedli doma, jsme čekali, až některý z přespolních bude chybět, a skoro se poprali o jeho oběd, vždy vynikající. Ředitele Černého vystřídal v jeho roli soudruh Kozák. Ten mě doprovázel do druhé etapy, kdy jsem v pololetí roku 1971 začala na škole učit, až do roku 1985. Tehdy jsme byli docela mladý sbor, většinou děvčata, z nichž mnohá odešla do klatovských škol. Stálícemi byly paní učitelka Špičková, češtinářka, a přísná učitelka tělocviku Marie Bejvlová. Nejvěrnější byla skromná Tonička Koukolová, ruštinářka, která na škole v Čachrově zůstala celý život. Denně dojížděla ze Sušice. Do Běšin vláčkem, pak ještě kus autobusem. Dnes by to někdo těžko podstoupil. Občas přišli na výpomoc bratři Brůhové, Jaroslav a Otakar, tehdy už v důchodu. Třetí etapa se týkala mého důchodového věku, když jsem sem dojížděla suplovat z Dobré Vody. V té době byla ředitelkou paní Uhlíková, milá, příjemná žena. Tehdy už bylo na škole jen pár místních dětí a doplňovali je Klatováci s nižšími vyučovacími výsledky a někdy i horším chováním. Bylo to ale vyvážené přátelským učitelským sborem, takže i tehdy jsem byla v Čachrově spokojená.

Mgr. Stanislava Gollová

ŠKOLA, NA KTERÉ JSEM STRÁVILA TŘIADVACET LET SVÉHO ŽIVOTA

V čachrovské škole jsem prožila tři etapy svého života. První od tří do čtrnácti let. V mateřské škole mě měla paní učitelka Chalupská. Čachrováci jí neřekli jinak než Ančička pro její malou, droboučkou postavu. Nepamatuji se, že by na nás někdy zvýšila hlas. Když jsem měla jít do první třídy, objevila se tady paní učitelka Ovsíjková. Přišla z Podkarpatské Rusi s dvěma dcerami a „babičkou“, která byla spíše pomocnicí v domácnosti. V Čachrově to s ohledem na její stáří bylo už opačně. Všechny tři ji měly rády jako svou, staraly se o ni a dochovaly ji až do smrti. Na konci mého prvního stupně se konečně ve škole objevilo mládí: krásná, mladá paní učitelka z Hořákova, Vlastička Kubišová. Nepobyla tu ale dlouho, provdala se za zvěrolékaře Nejdlu z Klatov. Na druhém stupni tehdy působil kolektiv úžasných učitelů. Díky matematicce Daně Chmelíkové z Chudenic jsem absolvovala matematické soutěže v okrese a matematika mě doprovázela celý profesní život. Pan učitel Matějka dojížděl ze Svinné. Miloval přírodu a my holky milovaly jeho. Naučil nás v potoce chytat mihule, a i jinak nám přibližoval přírodu. Nejskvělejší pedagog na zdejší škole v té době byla naše třídní, milovaná paní učitelka Soušková, rozvedená žena s dvěma dětmi, dnes by se řeklo samoživitelka. Nejenže nás hodně naučila, ať už to

REAKCE NA ČLÁNEK Z. HRANÁČOVÉ „NO FUTURE? JAKÁ JE BUDOUCNOST ČESKÝCH VESNIC“

Přečtení výše uvedeného článku mě donutilo k tomu, abych vysvětlil některé informace v něm uvedené. V úvodních několika odstavcích svého příspěvku paní doktorka vcelku věrně popisuje postupné vylidňování malých vesnic. Je to problém nejen náš, ale týká se v podstatě všech obcí napříč republikou, s výjimkou těch, které leží v blízkosti větších měst. V další části pak píše o nezasítovaných parcelách na okraji Čachrova a vyslovuje obavu, zda se najdou zájemci o koupi, kteří se zde budou chtít natrvalo usadit. Právě z tohoto důvodu vedení městyse již několik let pracuje na stavebním povolení na jejich zasítování a po jeho realizaci je chce prodávat za přijatelnou cenu s podmínkou postavení domu v řádu několika let a přihlášení se v městyse k trvalému pobytu, podobně jako to dělá již řada jiných obcí. Spásu s ukončením vylidňování městyse pak spatřuje v koupi bývalé hospody u Chalupských, ze které by chtěla vybudovat jakési multifunkční centrum. Uznávám, že jeho umístění v centru obce je zajímavé, ale to je zřejmě jediný klad této budovy. Přestože z venku vypadá budova

jako již zrekonstruovaná, opak je pravdou. Členové zastupitelstva měli možnost si budovu důkladně projít a museli konstatovat, že vnitřní prostory jsou v naprosto nevyhovujícím stavu. Přesto jsem na přání právě paní doktorky objednal ještě statický posudek a ten naše obavy bohužel plně potvrdil. Dovoluji si zde z něj odcitovat poslední odstavec:

Závěrečné posouzení, hodnocení a doporučení:

V případě, že by měl být v budoucnu objekt využíván pro jiné účely, než pro jaké jsou prováděny současné stavebně-konstrukční práce, objekt nelze doporučit s ohledem na:

- nutný poměrně velký rozsah dalších stavebně-konstrukčních úprav

- riziko možných neočekávaných poruch s ohledem na množství a rozsah v minulosti již prováděných úprav – každý další konstrukční zásah toto riziko zvyšuje

- pro zajištění spolehlivosti bude nutné provést podrobný a tím i poměrně nákladný stavebně-technický průzkum stávajících konstrukcí (s pomocí destruktivních i nedestruktivních sond) a i probíhajících úprav atd. a je možné (a i pravděpodobné), že na základě tohoto podrobného průzkumu vznikne potřeba extrémně velkého rozsahu konstrukčních úprav, přičemž takovýto průzkum je možný pouze při vlastnictví objektu.

Objekt je nabízen za 17 milionů Kč, musela by se nechat udělat kompletně nová projektová dokumentace, získat stavební povolení. Náklady na novou rekonstrukci by se mohly vyšplhat až k 50 milionům Kč. Další věcí by pak byly jen samotné roční provozní náklady tohoto obřího komplexu, kdy energetická náročnost budovy je zařazena do třídy G – mimořádně ne hospodárná. Podívejme se ještě, co by v tomto komplexu chtěla paní doktorka vybudovat: Restaurace – ano, ta v současné době v Čachrově chybí, nicméně máme několik příkladů z okolí, kdy obce jsou vlastníkem těchto zařízení a dlouhodobě se jim nedaří sehnat nájemce, který by je provozoval. Nájemní byty – tento nápad zní lákavě, nicméně nejsem si jistý, zda má paní doktorka přehled o počtu bytů ve vlastnictví městyse a hlavně o poptávce po nich. V současné době vlastníme 26 bytů, které jsou obsazené, a nových žádostí o pronájem je minimum. Zařízení typu bowling, posilovna a bazén jsou zajímavými nápady, ale dle mého by je měl provozovat nájemce restaurace, ne městys sám. V nejbližší budoucnosti nás čeká několik velmi náročných investičních akcí – dokončení vodovodu v Bradném, vybudování kanalizace a ČOV v Čachrově, posílení vodovodu v Javorné, rekonstrukce školy, již zmíněné zasiťování parcel v Čachrově atd. Na toto všechno budou třeba finanční prostředky v řádu desítek milionů Kč. Z těchto všech důvodů zastupitelstvo odsouhlasilo nezakoupení této nemovitosti, ale vybudování zcela nové, energeticky nenáročné budovy, na jejímž projektování se již nějakou dobu pracuje. V budově se bude nacházet vše, co momentálně městys potřebuje – garáž se zázemím pro hasiče, nový úřad městyse a především společenská místnost, kde se všechny spolky mohou scházet, mohou se tam konat kulturní akce atd. Knihovna se poté může přestěhovat do prostor současného úřadu.

Josef Bejvl, starosta Čachrova

PŘÍLOHA SV. VÁCLAV

Nejstarší památkou Čachrova je kostel. Je ukázkou kvalitní sakrální architektury v regionu. O tom svědčí jeho uznání za kulturní památku 3. května 1958. Součástí celého komplexu je mimo kostela ještě drobná stavba márnice a ohradní zeď se dvěma branami a postranním vchodem. První písemná zmínka o duchovní správě v Čachrově se objevuje v roce 1352 a ve stejném roce je poprvé připomínán i farní kostel. Je to jednoduchá gotická stavba o jedné lodi, která má dvanáct metrů na délku a sedm na šířku i na výšku. Loď kostela uzavírá pětiboké kněžiště s paprskovitou klenbou a strop lodi se skládá ze tří polí křížové žebrové klenby. Žebra nejsou zakončená konzolami, ale nasedají přímo na stěnu. Původně měl kostel rovný strop, který byl pravděpodobně v 16. století nahrazen těmito gotickými klenbami. Při této úpravě byla zazděna dvě gotická okna na jižní straně. Později byla nahrazena okny barokního tvaru. Lomený oblouk, připomínající sepnuté ruce při modlitbě, byl použit i ve vítězném oblouku, který odděluje hlavní loď od kněžiště (presbytáře). Klenba v presbytáři, triumfální oblouk a východní okno presbytáře spadají do první stavební fáze a dochovaly se víceméně v nezměněné podobě do současnosti. Fresky na stěnách kostela a vítězného oblouku jsou vzácné a pěkně zachované. Zadavatelem výzdoby byl patron kostela a vlastník tvrze Vilém Kanický z Čachrova. Vznikly mezi lety 1360 – 1370 pod vlivem Mistra Theodorika. V roce 1941 fresky odkryl a restauroval Jiří Jelínek. Kolem roku 1730 byl kostel upraven stavitelem Markem Antoniem

Gilmettim do barokní podoby. Gilmetti pocházel z lombardského městečka Como na břehu stejnojmenného jezera. Do Čech přišel jako zedník a postupně se vypracoval na dozorce staveb a později i na stavitele. Ve většině případů se nechával inspirovat slavnějšími stavbami. Zemřel v Čachrově 3. září 1730 velmi náhle, pravděpodobně na mrtvici, a je pochován v kostele, jehož úpravy zahájil. Podílel se na podobě kostela sv. Anny na Javorné a na průčelí kostela Neposkrvněného početí Panny Marie na klatovském náměstí. Vedl stavbu kostela sv. Vavřince v Plánické ulici v Klatovech a nesmazatelnou stopu zanechal na Tanaberku u Kdyně v podobě farního a poutního kostela sv. Anny. Interiér našeho kostela je vybaven barokním inventářem, který patří k hmotným památkám. Původně byly v kostele čtyři oltáře, dnes jsou pouze tři, a to hlavní oltář sv. Václava, vpravo sv. Jana Nepomuckého a vlevo Panny Marie. Kostel nemůžeme přehlédnout. Jeho hranolovou věž s jehlanovitou střechou s bání a křížkem vidíme zdaleka a ze všech směrů. Věž byla k západní části kostela přistavěna v roce 1804 a tento letopočet najdeme při vchodu do kostela. Ve stejném roce jako věž byla přistavěna čtvercová sakristie s plochým stropem, která přiléhá ke kostelu ze severu. Nad sakristií byla v roce 1833 Petrem Kordíkem, majitelem zdejšího velkostatku, zbudována oratoř, která byla pravděpodobně přístupná pouze zvenku. Boží hrob na severní stěně kostela byl přistavěn za dp. faráře J. Matějčka. Za dp. faráře Blahovce a Turečka byly prováděny běžné opravy jako renovace oltáře, podlahy a podobně. Kostel obklopuje hřbitov s náhrobky zemřelých. Budova fary má dnešní podobu z poloviny 19. století.

Na závěr uvádím zajímavou citaci z knihy „Čachrov, městys na Šumavě“ Jaroslava a Otakara Brůhových: „Při opravě dlažby kostela byla v roce 1865 otevřena hrobka u hlavního oltáře za přítomnosti patrona p. Kordíka a faráře Jana Matějčka. Pod největším kvádrem vedou schůdky do malé prostory, kde bylo na sobě narovnáno pět zetlelých rakví s kostmi. Poněvadž nebylo nikde nápisů ani letopočtů, nepodařilo se ostatky zjistit. Silná kostra mohla snad býti kostrou bývalého zdejšího majitele panství Jana Mikuláše Hory z Ocelovic, jiná kostra podle zbytku zachovaného šatu byla kněze, snad řádového mnicha theatina, kterýžto klášter stával v těch místech, kde je dnes elektrárna. Na jiné kostře podle bílých punčoch, sametových střevíců s přezkami možno soudit šlechtický původ.“ V historii kostela je mnoho záhad, nejasností a tajemství. Když si představíme, kolik lidí tudy prošlo, přes majitele tvrze Viléma z Čachrova, Oldřicha Fruhwaina, rod Horových, Petra Kordíka až do současnosti, uvědomíme si, jak bohatá je jeho minulost. Kolik svateb, křtů a zádušních mší se tady odsloužilo, kolik modliteb, kázání a písní tady zaznělo? Kostel je místem pro zklidnění, vyrovnání, naději a poděkování i pro takzvaně nevěřící, protože všichni žijeme své duchovní životy a dobře víme, že je toho mnoho, co nás přesahuje, co je mezi nebem a zemí a co je na lidské vůli nezávislé.

PaedDr. Zdeňka Hranáčová

SVATÝ VÁCLAV, ČESKÝ KNÍŽE A HLAVNÍ PATRON NAŠÍ ZEMĚ

Narození Václava se většinou datuje do roku 907. Vyrůstal u babičky Ludmily. Zde dostal na svou dobu výrazně nadstandardní vzdělání a křesťanskou výchovu. Po smrti otce Vratislava v únoru 921 se rozhořel spor mezi Ludmilou a Václavovou matkou Drahomírou. Na to vrazi, najati Drahomírou, Ludmilu uškrtili. Samotný Václav se ujímá vlády v roce 925 a již jako kníže nechává přenést ostatky své milované babičky z Tetína do Prahy. V době vlády Václava byly Čechy tradičně politicky vázány na Bavorsko, kterému musely odvádět daň z míru. Také křest českých knížat probíhal v Řezně. Václav se vždy snažil řešit spory diplomatickou, nikoli vojenskou cestou. Tak skončilo i napadení Čech východofrancským králem Jindřichem Ptáčníkem. Václavova kvalitní diplomacie a nakonec i Jindřichova smírná nálada vůči křesťanům přinesla smír, který ale nebyl zadarmo. Čechy se podrobily Jindřichovi a začaly platit tribut (ročně 500 hřiven stříbra a 120 volů).

Václav vždy jednal čestně a podle křesťanské lásky. Snažil se o pozvednutí morálky pro dobro národa a o pokřesťanštění země. Všem se ale Václavova politika nelíbila, ani Václavovu bratru Boleslavovi.

Nastal mezi nimi rozkol o způsob vedení říše. Konflikt vygradoval v pondělí 28. září 935 (929?) ráno při Václavově cestě do kostela v dnešní Staré Boleslavi, kdy ho bratr napadl. Václav, silnější z nich dvou, ho však odzbrojil a pokračoval v cestě do chrámu. Boleslavovi přívrženci jej dostihli na schodech uzamčeného kostela a zabili. Dochované legendy se pak rozcházejí hlavně v detailech – kdo zasadil smrtelnou ránu, co řekl či neřekl Václav, kde k tomu přesně došlo...

Ať už se onoho pondělního rána stalo cokoli, ať už šlo o promyšlenou vraždu, impulzivní čin či sérii nešťastných náhod, jedno je jisté: Václav se stal českým státním symbolem. První kroky k posílení Václavova kultu učinil právě Boleslav, když nechal tři roky po tragické události přenést bratrovy ostatky do Prahy. Z Václava se postupně stal světec, patron českých zemí, ideální vladař a křesťan. Jen málokterá postava českých dějin dosáhla takového věhlasu jako on. Přemyslovský kníže je díky svému odkazu symbolem české státnosti a zemským patronem. Poddání české koruny se k němu po tisíciletí obraceli, aby „jim nedal zahynouti i budoucím“. Jako jeden z mála světců je proslavený i mimo české země. V den smrti knížete sv. Václava 28. září oslavujeme státní svátek, Den české státnosti, v Čachrově držíme hlavní pouť roku a své jmeniny slaví všichni Vaškové, Venouškové, Vašíčkové, Vášové, Vencové a Vendýškové.

Josef Nový

Zdroje: Stoplusjednička.cz, Catholica.cz, Wikipedia.cz

Zdroje: Jaroslav a Otakar Brůhové: Čachrov, městys na Šumavě, Spolek Kostel pro lidi, lidi pro kostel, ŠumavaNet.cz, Památkový katalog Národního památkového ústavu